

45-3-32-

Es 2

COMMENTARIUS

AD

RVBR. ET L. J. ff. DE OFF. EI.

ET AD

RVBR. LI. ET AVTH. SI QVIS IN ALIQVO,
C. DE EDENDO.

Pyrrhi Alfani Salernitani, primarii matutini
professoris in nobilissimo, & frequen-
tissimo NEAPOLITANO Gymnasio.

IN QVIBVS NOVO SENSU EXPLICANTVR
difficillimæ leges, quas tertia pagella indicabit.

*Car. M. Conventus
Caroline.*

NEAPOLI.

APVD IO. BAPTISTAM CAPPELLVM. M. D. LXXX IIII.

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM

- 123 *Officiales baronum regū officiales dicuntur.*
- 124 *Prætor à Ianuensi sibi creatus dicitur magistratus ducis Mediolanensis, qui Ianuensis dominatur.*
- 125 *Constitutio de regū officialibus loquens non comprehendit officiales baronum, et num. seq.*
- 126 *Communis usus loquendi præfertur propria vocabuli significationi, et omni regula derogat etiam in materia odiosa, et poenali.*
- 127 *Regula ut causa proxima sit inspicienda, quomodo intelligatur.*
- 128 *In lege nullum verbum debet esse supervacaneum; sed quodlibet verbum habere debet aliquid roboris.*
- 129 *Barones regū sunt officiales.*
- 130 *Sed constitutio de regū officialibus loquens, eos non comprehendit.*
- 131 *Mandare iurisdictionem, et dare iudicem, an idem sint, copiose disputatur, et num. seq.*
- 132 *L. A iudice, C. de iud. quomodo intelligatur.*
- 133 *Is, cui mandata est iurisdictione, potest iudicem dare.*
- 134 *A legato proconsulis ad alios, quibus est mandata iurisdictione, validum est argumentum.*
- 135 *Lex habens varios sensus, quo casu possit citari.*
- 136 *Definitio iurisdictionis tradita l. Imperium, ff. de iurisd. omni. aud. tam ordinaria, quam delegata iurisdictioni competat.*
- 137 *Prætor, vel præses non de omnibus causis cognoscebat; sed de quibusdam ipse cognoscebat, de quibusdam iudicem dabat.*
- 138 *Index à prætore, vel præside non dabatur ab initio, sed tempore liti contestationis.*
- 139 *L. Amplius non peti, ff. rem rat. hab. non explicatio, et ratio decidendi.*
- 140 *In cui iurisdictione mandatur, habet iurisdictionem, non iure suos sed alieno beneficio; sed index datus non tam habet iurisdictionem, sed tantum notionem.*
- 141 *Iurisdictione futurarum etiam causarum mandatur; sed index datur tantum orta lite.*
- 142 *Iurisdictione delegata incipit à primo actu; sed iudicio dati notio à iudicio accepto.*
- 143 *Lata sententia omnis cognitio iudicis dati extinguatur; sed aliud est in eo, cui mandata est iurisdictione.*

FFERT se nobis, nobilissimi auditores, hac anni parte ex more regionis explicanda iurisdictionis tractatio; quæ ita inuoluta obscura, & difficilis est; ut merito à quibusdam Lernæa hydra sit appellata, quod tot exurgat ceruicibus, & una euulsa, plures exoriantur. Existimatur præterea primarijs nostris doctoribus ita esse incognita; ut Accursius, Bartholus, Baldus, ceteriq; eiusdem classis scriptores; qui in hac civili sapientia oculatissimi se per iuris interpretes habiti sunt, & coryphæi, hac in re talpis cæciores à nonnullis iudicentur. Quare si tot celeberrimi iuris interpretes, tot professores & magistri, tot iuris coryphæi in tanta putantur esse ignoratione versati, quod de me, qui hæc ipsam rem sum interpretaturus, apud vos fiat præiudicium, plane video. Sed hoc vobis referam: cum multis abhinc annis i iurisdictionis & imperij tenebras oculos coniecissem; plurimum operæ il-

lis nauare cœpi: animaduertentiam etiam, si forsitan vera huius rei doctrina per se latuit, ideo eos non esse allecutos, quod magna ex parte ex vetere iudicandi more, & Romanarum antiquitatum peritia pendebat. Quæ sanè res ut tempora illa ferebant, eos latebat. Inde ego, quantum in me fuit, illis operam dedi, grauissimos auctores, & vetustissimi Romani iuris peritos peruolutaui; politos scriptores, & aliqua iurisdictionis notitia præditos, & veteres iuris prudentes nocturna versauim manu, versauim diurna. Ter etiam iurisdictionem, imperium, gladium, potestatem, magistratus, iudices, & assessores ex celeberrimo Salernitano suggestu sum professus. In dies postea si quid inter legendum inueni, quod ad iurisdictionis cognitionem aliquo modo attineret, adnotaui, inq; mea commèntaria retuli. Quam obrem, ni fallor, mei ingenio ager non semel aratus, sed nouatus, & toties iteratus, & iurisdictionis terminis satius, necesse est, vberiores & politiores factus edat. Vos autem, ornatissimi auditores, si diligentes, & attentis eritis, non medio crem, ut spero, allequemini vilitatem, & ditiores in dies domum redibitis. Nā cum ego quartum decimum annum meo

agello

quia id est iuris; & confessio eorum, quæ sunt iuris, neque obest, neque prodest, d. l. Ornamentorum, quia neque ius inducit, neque tollit, citat Glos. l. vn. in C. de confess. & l. 2. §. Quod obseruari, infr. de iuram. calumn. Nam dico in eo responso præcipue fuisse controuersum, an is esset publicus & famosus latro; ideo non obest partium enuntiationem & confessionem: sic si præcipue agitur de dominio alicuius rei, verba enuntiantia non probant: quia tum cessat dispositio l. Optimam, & est locus cap. Illud, de præsupr. & oportet probare actus facti, seu enuntiare actus facti, ex quibus elicitur, aliquem esse furē, vel

publicum latronem; vel dominum. Sed cum præcipue hoc non controuertitur, verbis enuntiantibus inter partes est fides habenda; ut si Stichus stipulatur ut seruus Sempronij; iam ad stipulationem validam efficiendam probatur, Sempronij dominum esse Stichi, d. l. Optimam, Neque alicuius momenti est, quod ait † Bal. cons. 98. Betonus de Couo, num. 4 lib. 1. nullam esse confessionem eius, qui dixit se esse sceneratorem. nam ipse hoc concludit ea ratione; quod ea confessio sit generalis & incerta, nõ quod sit iuris confessio.

Errores sic corriguntur.

Pagina	col.	versu		Pagina	col.	versu	
52	2	25	possit. lege non possit	161	1	3	quadrupatris quadrupartita
53	2	16	diq; deniq;	180	1	31	ego eo
63	2	23	contra contraria	183	2	45	dulaxat dumtaxat
81	3	46	tutoribus tutoris	202	1	46	presumantur presumitur
81	1	4	possitis possitis	208	1	22	similibus similibus
99	1	4	S. de ff. de	214	1	50	soluti, odd. solutio, dd.
138	2	3	dictaturus dictaturus	262	2	23	cogitandum cogitandum
155	2	33	commisit comisit	266	2	38	constet constat

REGESTVM.

ABCDEFGHIJKLMN O P Q R S T V X Y Z A A B B C C D D E E F F G G H H I K K L L. Omnes sunt duerniones, præter † quæ est fol.

Imprimatur.

Honofrius de Porta Vic. Gen. Neap.

Io. Franc. Lombardus vidit.

M. Philocalus Pharaldus fol. 15.

NEAPOLI, Apud Io. Baptistam Cappellum, M D LXXXIV.